

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-623/18-E

Název	Základní škola Břehy, okres Pardubice
Sídlo	Obránců míru 40, 535 01 Břehy
E-mail	zsbrehy@seznam.cz
IČ	60158247
Identifikátor	600096599
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Milena Jiráková
Zřizovatel	obec Břehy
Místo inspekční činnosti	Obránců míru 40, 535 01 Břehy
Termín inspekční činnosti	17., 18. a 21. 5. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Břehy, okres Pardubice (dále škola) poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Žáci 1. až 5. ročníku se vzdělávají ve třech třídách podle Školního vzdělávacího programu pro základní

vzdělávání *Svět je krásný a stojí za to o něj bojovat* (dále ŠVP ZV). Od minulé inspekce se zvýšil počet žáků a tříd ze dvou na tři. V tomto školním roce se pouze žáci čtvrtého ročníku vzdělávají v samostatné třídě. Celková naplněnost školy je 51 žáků využita z 68 % (nejvyšší povolený počet 75 žáků), což je zvýšení o 18 % od minulé inspekce. Škola aktuálně vzdělává pět žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), čtyři z nich podle individuálního vzdělávacího plánu. Zájmové vzdělávání ve dvou odděleních školní družiny je vedeno podle *Školního vzdělávacího programu pro školní družinu* (dále ŠVP ŠD). Kapacita je 49 žáků téměř naplněna (jedno volné místo). Úplata za zájmové vzdělávání činí 40 Kč měsíčně. Stravování žáků a zaměstnanců je zajištěno v budově školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škole se daří naplňovat všeobecné zaměření školního vzdělávacího programu, kromě výchovně vzdělávacích cílů se soustředí na smysluplné trávení volného času žáků s častými pohybovými aktivitami a nabídkou zájmových útvarů. Záměry pedagogického rozvoje ředitelka školy formuluje v ročním plánu úkolů. Víceletý koncepční materiál je zpracováván formálně a jeho realizace je spíše intuitivní, méně systematická. Prostřednictvím školního řádu a dalších interních směrnic (vnitřní řády, preventivní program apod.) má škola přehledně nastavená pravidla svého působení. Vzhledem k velikosti školy je vnitřní i vnější informační systém založen především na osobním jednání a každodenním kontaktu, což příznivě ovlivňuje atmosféru školy. Záznamy z pedagogických rad vypovídají nejvíce o řešení organizačních záležitostí, změnách v legislativě a o úrovni výsledků vzdělávání žáků.

Vedení školy méně efektivně provádí kontrolní a hodnotící činnost. To se projevilo např. v úrovni vedené dokumentace. ŠVP ZV škola k 1. 9. 2016 a k 1. 9. 2017 aktualizovala v souladu s platným Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání formou dodatků. Od školního roku 2016/2017 byla do učebního plánu v 1. i v 2. ročníku zařazena jedna hodina anglického jazyka týdně. Některé uvedené školní výstupy jsou totožné s učivem, úroveň obtížnosti (případně rozlišení základního a rozšiřujícího učiva) je pro oba ročníky totožná. Pro zvýšení úrovně vzdělávání je žádoucí zaměřit pozornost na obsahovou revizi učiva v osnovách předmětů ŠVP ZV včetně formálního zpracování a zpřehlednění zpracováním dodatků. Ve ŠVP ŠD byl v průběhu inspekce rámcově upraven obsah a časový plán vzdělávání. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků byla součástí školního řádu, ale v namátkově vybraných žákovských knížkách byla aplikace pravidla pro počet známek za pololetí ve výchovných předmětech značně nerovnoměrná. Průkaznost naplňování učiva a vytváření základů všech klíčových kompetencí nebyla často v záznamech školních výstupů v třídních knihách promyšlená (zápisy typu: písanka, minitest, úklid). Méně pozornosti bylo věnováno např. vyváženému zastoupení tematických okruhů pracovních činností. Doplněny byly i některé chybějící údaje ve školní matrice.

Již při minulé inspekci zmiňované ztížené podmínky pro rozvoj manažerských dovedností ředitelky školy vlivem mnoha vykonávaných činností (aktuálně třídní učitelka - přespočetné hodiny, vychovatelka školní družiny, koordinátorka ŠVP ZV, vedoucí zájmového kroužku) nadále nepřispívají celkově k účelnému řízení organizace. Přetrvává delegování úkolů na jen omezený počet pracovníků školy, které za daných personálních podmínek klade vysoké nároky na jejich plnění. Méně častá a málo formativní je tak i zpětná vazba pedagogům prostřednictvím hospitací.

Pedagogický sbor se s vyšším počtem žáků rozšířil o jednu třídní učitelku a dvě asistentky pedagoga. Vzdělávání nyní zabezpečují ředitelka školy a dvě třídní učitelky s odbornou

kvalifikací pro daný stupeň vzdělávání. Všechny mají dlouhodobě další částečný úvazek jako vychovatelky v jednom oddělení školní družiny. Odborně kvalifikovaná vychovatelka školní družiny od předešlé inspekce nadále vyučuje bez požadované odborné kvalifikace na poloviční úvazek (anglický jazyk a výchovné předměty), což kompenzuje účastí v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a sebevzděláváním. Ředitelka školy doložila dlouhodobé úsilí zajistit vzdělávání odborně kvalifikovaně, ale zatím bez úspěchu. Vychovatelka je i vedoucí školní jídelny. Souběžný výkon tří pracovních úvazků včetně vedení zájmového útvaru, které vykonává zodpovědně, se jeví jako velmi náročný na čas a přípravu. Kompetence výchovného poradce a metodika prevence zajišťují dvě učitelky bez studia pro výkon specializovaných činností. Aktuálně jedna asistentka pedagoga poskytovala podporu žákům se SVP ve výuce. V současné době dokončuje požadovaný kurz, postupně získává zkušenosti s účinnou pomocí žákům a učitelce ve výuce. Žákům s rizikem neúspěchu zajišťují podporu učitelky (vedení pedagogické intervence). Ke zvyšování úrovně vzdělávání přispívá další vzdělávání pedagogických pracovníků tematicky zaměřené např. na inkluzivní vzdělávání, dokumentaci školy, výchovné poradenství a prevenci rizikových jevů nebo podle individuálních zájmů učitelek.

Škola má za přispění zřizovatele výborné materiální podmínky. Od poslední inspekce byla vybudována a vybavena třetí kmenová třída včetně interaktivní tabule, obměněna výpočetní technika, doplněn knižní fond v nově vytvořeném čtenářském koutku. Prostředí zpříjemnila nová výmalba a úprava chodeb i učebny pro tělovýchovné aktivity. Stavební úprava zlepšila i práci ve školní kuchyni. Vybavení všech tříd interaktivní zobrazovací technikou přispívá ke zpestření forem práce a vizualizaci učiva. Názorné učební pomůcky jsou průběžně doplňovány a žáci s některými často pracují. Herna školní družiny je prostorná, dobře vybavená moderním nábytkem, umožňuje účinnou relaxaci žáků. Škola má dobré podmínky i pro pohybové, odpočinkové i vzdělávací činnosti v okolí školy, které se průběžně zlepšují.

Finanční prostředky umožňují realizaci vzdělávání podle školních vzdělávacích programů. Z úplaty za školní družinu jsou nakupovány hry, hračky a sportovní potřeby do školní družiny. Škola pravidelně získává i sponzorský finanční dar, který slouží na nákup sportovního náčiní, her a jako příspěvek na výlet pro žáky. Z projektových zdrojů byla zakoupena interaktivní tabule a zajištěna příprava žáků na vyučování, vedení *Klubu zábavné logiky* a rozvoj matematické gramotnosti pro žáky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací cíle sledované výuky vycházely ze získaných znalostí žáků, které byly postupně prohlubovány a upevňovány. Přirozeně byly rozvíjeny i postoje žáků, které jednoduchým způsobem přispívaly k dodržování třídních pravidel. Motivování žáků k činnosti a k dosahování dobrých výsledků bylo spíše formální, zpravidla byli jen informováni o učivu. V některých hodinách byla úvodní část doplněna krátkou tělovýchovnou chvilkou nebo rozhovorem.

Převažovala frontálně vedená výuka doplněná samostatnou prací, kooperativní činnosti byly zařazeny v polovině hodin. U některých déle trvajících činností zaměřených na procvičování daného jevu a vedených snahou zapojit postupně všechny žáky, byla zřejmá ztráta pozornosti u některých z nich. Důsledkem toho byla pasivita nebo mechanické plnění úkolů. Vhodné aktivizační a oddechové činnosti pro udržení zájmu a pozornosti v nabízejících se situacích nebyly využity. Částečně byla příčinou volba stejných úkolů pro všechny žáky, v některých případech u rychlejších žáků chyběla další činnost nebo potřebná diferenciací úkolů

a ve větší míře zařazování více příležitostí pro utváření poznatků a dovedností žáků prostřednictvím vlastního objevování. Pozitivní byla snaha učitelek zapojovat všechny žáky do vzájemné komunikace. V některých hodinách jim ale postačovaly v řízených rozhovorech jednoslovné odpovědi žáků nebo přečtení informací o knize místo jejich reprodukování vlastními slovy. Procvičování učiva byl věnován přiměřený čas, učitelky často poskytovaly žákům zpětnou vazbu, v případě potřeby i individuální delší dopomoc. Využití interaktivní tabule k procvičování nebo vizualizaci učiva mělo různou úroveň, některé úkoly nebyly příliš efektivní. Výukové možnosti žáků se SVP byly částečně zohledňovány úpravou organizace činností, v případě potřeby i obsahu. Spolupráce asistentky pedagoga s učitelkou i její individuální práce s těmito žáky v hodinách byla funkční jen z části. Pro další zlepšování jejich součinnosti je potřebné zpřesnit vzájemnou komunikaci při rozdělování kompetencí a více pozorovat průběh výuky.

Pestrými aktivitami v českém jazyce učitelky vytvářely různé podněty pro efektivní upevňování učiva. Při zdůvodňování gramatických jevů byly vysvětlovány významy méně známých slov. Vhodně byla podporována vzájemná případná pomoc nebo vysvětlení mezi žáky. Dílčím negativem bylo nezajištění většího klidu při čtení žáků ve třídě se spojenými ročníky. Starší žáci v samostatném ročníku prokazovali dobrou úroveň čtení i orientaci v textu. Výkony žáků učitelky hodnotily pozitivně, povzbudivě, průběžně zařazovaly reflexi a sebehodnocení. V matematice praktická ukázka již známého početního postupu probíhala názorně u tabule pro všechny žáky společně. Následně žáci pracovali samostatně a téměř bez chyb. Dobrá organizace práce umožňovala učitelce čas pro práci se žákem se SVP a počítač přímo ve třídě usnadnil ověření úspěšnosti pochopení učiva. Nebylo opomenuto společně podrobnější zhodnocení zvládnutí početního postupu.

Výuka anglického jazyka probíhala více cizojazyčně (pozdravy, jednoduché fráze, otázky) v úvodní části, v průběhu a ke konci výuky již méně. Při upevňování slovní zásoby žáci pracovali ve skupinách i dvojicích s účelně zvolenými názornými pomůckami a plnili úkoly s využitím interaktivní tabule. Pro lepší zapamatování zvukové podoby cizího jazyka byly zařazeny audionahrávky. Přestože jedna z hodin byla vedena učitelkou bez odborné kvalifikace, neprojevovalo se to negativně ani v didaktické ani v metodické oblasti. Pozitivní pro průběh tělesné výchovy byl klidný a vstřícný přístup učitelky. Přirozeně byly respektovány individuální pohybové možnosti jednotlivých žáků. Ke cvičení žáci přistupovali zodpovědně, sami usilovali o optimální provádění cviků a o zlepšování svých dovedností. Organizačně i metodicky byla dobře vedena práce s papírem při pracovních činnostech. Žáci byli seznamováni s postupem práce a jednotlivými kroky jasně a srozumitelně. Povzbudivě byla učitelkou oceňována kreativita žáků. Přírodovědné učivo bylo upevňováno převážně formou otázek a odpovědí, všichni žáci se do komunikace nezapojovali. Nebyli vedeni ke zdůvodňování souvislostí a bohatšímu mluvnímu projevu. Pozitivní pro upevnění přírodovědného učivo byla názornost a činnostní učení.

Časové rozvržení činností ve školní družině se řídilo požadavky psychohygieny a časovým plánem. Na žáky byly kladeny jasné, přiměřené a srozumitelné požadavky, formy a metody zájmového vzdělávání odpovídaly stanoveným vzdělávacím cílům. Řízené aktivity účastníků byly dobře organizovány. Individuální přístup a diferenciací při výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti byly účinně uplatňovány. Dostatečný prostor byl věnován relaxaci, pobytu venku i rozvoji nadání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň výsledků vzdělávání žáků škola průběžně ověřuje různými formami písemného a ústního zkoušení. Pravidelně čtvrtletně jsou vyhodnocovány výsledky vzdělávání na úrovni tříd. Celkové hodnocení na vysvědčení ukazuje dobrou úroveň žakovských vědomostí a dovedností, v posledním uzavřeném klasifikačním období (1. pololetí školního roku 2017/2018) téměř všichni žáci prospěli s vyznamenáním (94 %). Respektující vzájemné vztahy ve škole přispívají k dobrému chování žáků (hodnocení chování žáků známkou velmi dobře). Žáci nemají neomluvené absence, v posledním klasifikačním období byla udělena pouze dvě napomenutí třídního učitele. Vyučující se snaží žáky motivovat a průběžně zaznamenávají pochvaly do žakovských knížek. Informace o kvalitě vzdělávacího procesu škola získala externím testováním (ČŠI), výsledky žáků v 5. ročníku odpovídaly složení žáků a korespondovaly s celorepublikovým průměrem.

Škola sleduje a vyhodnocuje vzdělávací potřeby žáků a účinně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními i dalšími organizacemi. Zabývá se tvorbou individuálních vzdělávacích plánů, které jsou podle doporučení školských poradenských zařízení efektivně uplatňovány ve výuce. Výchovná poradkyně zákonným zástupcům žáků poskytuje standardní informační a poradenské služby. Žákům s rizikem školní neúspěšnosti nebo potřebou delšího času k upevnění učiva učitelky z větší části poskytují individuální péči, která jim napomáhá k lepšímu zvládnutí učiva, včetně pedagogické intervence. Dílčí nedostatky byly shledány v pořizování speciálně didaktických pomůcek (manipulačních) pro výuku čtení a psaní.

Prevenzi rizikového chování žáků je ve škole věnována pozornost. Aktuální informace projednává metodička prevence osobně s ostatními učitelkami. K utváření příznivého klimatu ve škole přispívají různé akce organizované školou, místními organizacemi nebo spolky, což obohacuje společenský život v obci. Žáci mají možnost trávit volný čas v zájmových kroužcích (např. sportovní, turistický, hra na flétnu, angličtina nebo dovedné ruce). Vzhledem k situování školy v bezprostřední blízkosti frekventované komunikace škola věnuje pozornost osobnímu bezpečí a bezpečnému chování v silničním provozu (např. beseda s městskou policií, návštěva dopravního hřiště).

Do vzdělávacího programu je zařazována výchova ke zdraví s utvářením povědomí o zdravém způsobu života. Žáci mají možnost častého spontánního pohybu i relaxace o přestávkách i ve školní družině. Pitný režim je v průběhu dne zajištěn. K tělesné zdatnosti přispívá účast žáků v různých soutěžích (např. v kopané, šplhu, orientační běh, atletické disciplíny), pobyt venku nebo kurz plavání. Vzdělávací nabídka je doplňována různými aktivitami prostřednictvím přímých zážitků (např. divadelní představení, výlety, besedy, veřejná vystoupení). Ekologické myšlení žáků podporuje sběr odpadových surovin. Kontakty dětí z místní mateřské školy se žáky i jejich vyučujícími významně usnadňují přechod dětí na vyšší stupeň vzdělávání.

O své vzdělávací nabídce a činnosti škola informuje např. prostřednictvím webových stránek (některé informace ale v době inspekční činnosti vyžadovaly aktualizaci), nástěnek školy, informacemi v obecním zpravodaji a ve výroční zprávě o činnosti školy nebo pořádáním různých akcí ve škole pro zákonné zástupce a veřejnost.

Závěry

Hodnocení vývoje

- zvýšil se počet žáků školy
- přetrvává souběh pracovních úvazků pedagogů
- výrazná obnova materiálních podmínek průběžně zlepšuje prostředí školy

Silné stránky

- efektivní spolupráce se zřizovatelem a vnějšími partnery pozitivně ovlivňuje chod školy a přispívá ke společenskému životu v obci
- vedení školy klade důraz na respektující vzájemné vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání
- realizace četných akcí a zájmové činnosti

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- méně účinný kontrolní systém, který neposkytuje dostatečnou zpětnou vazbu využitelnou k rozvoji školy
- přetrvávající souběh více pracovních úvazků pedagogů klade nadále vysoké nároky na plnění úkolů a nepřispívá k celkovému účelnému řízení
- část výuky je zajišťována bez odborné kvalifikace

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- revidovat učivo v osnovách předmětů ve ŠVP ZV a zpřehlednit dokument zpracováním dodatků
- zajistit rovnoměrné zaznamenávání počtu známek za pololetí v žákovských knížkách, zejména ve výchovných předmětech
- vzdělávací možnosti nadanějších žáků zohledňovat diferenciací učiva a zařazovat ve větší míře příležitosti pro utváření poznatků a dovedností prostřednictvím vlastního objevování
- zlepšit součinnost pedagogické asistentky a učitelky zpřesněním kompetencí a cíleným plánováním
- rozšiřovat promyšleně a průběžně školní nabídku speciálních manipulačních pomůcek
- věnovat pozornost úrovni vedení povinné i další dokumentace školy (formální i věcné)

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká opatření byla přijata.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Změna zřizovací listiny ZŠ – úplné znění s účinností od 15. 7. 2005
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. 3 330/2007-21 s účinností od 1. 9. 2007
3. Výpis správního řízení o provedení změny v rejstříku škol a školských zařízení čj. MŠMT-10080/2013-620, ze dne 31. 5. 2013 s platností účinností od 31. 5. 2013
4. Jmenování na pracovní místo ředitelky Základní školy Břehy, okres Pardubice, čj. 89/13, ze dne 18. 2. 2013 s účinností od 1. 3. 2013
5. Školní matrika, školní rok 2017/2018
6. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2016/2017
7. *Koncepční záměry v období 2017 - 2019 školy* ze dne 1. 9. 2017
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Svět je krásný a stojí za to o něj bojovat* s platností od 1. 9. 2013, ve znění dodatku č. 1 s platností od 1. 9. 2016 a č. 2 s platností od 1. 9. 2017
9. Školní vzdělávací program školní družiny s platností od 1. 9. 2016
10. Školní řád s platností od 1. 9. 2017
11. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků s platností od 1. 9. 2017
12. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2017
13. Rozvrh hodin všech tříd, školní rok 2017/2018
14. Třídní knihy, školní rok 2017/2018
15. Žákovské knížky 1. – 5. ročník (výběr), školní rok 2017/2018
16. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, zápisní lístky, školní rok 2017/2018
17. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2016/2017 a 2017/2018
18. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2017/2018
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2017/2018
20. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2017/2018
21. Dokumentace výchovného poradenství, školní rok 2017/2018
22. Školní preventivní strategie, bez data pořízení
23. Minimální preventivní program, školní rok 2017/2018
24. Dokumenty vztahující se k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Bc. Dagmar Masopustová, kontrolní pracovnice Bc. Dagmar Masopustová v. r.

V Pardubicích 18. 6. 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Milena Jiráková, ředitelka školy

Mgr. Milena Jiráková v. r.

V Břehách 21. 6. 2018